

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

**Актуальні питання
психологічної науки**

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 15

Рівне - 2021

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Рівне, 2021. Вип. 15. 140 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Хупавцева Н.О. – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Савицька О.Г. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ.

Друкується за рішенням вченої ради РДГУ (протокол № 12 від 29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

деяких програмах оцінка ефективності також проводиться впродовж певного періоду після здійснення корекційного впливу.

Отже, питання виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці останнім часом є дуже актуальним. Адже зростає не лише кількість тривожних дітей, а й форм тривожності. Наразі ця тема ще вивчається, проте дослідники вже мають способи корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці. Зокрема, найпоширеніша форма – групова, адже так можна отримати зворотній зв'язок із людьми зі схожими проблемами, взаємопідтримку та обмінятися досвідом. У груповій роботі також застосовується соціально-психологічний тренінг.

Список використаних джерел:

1. Водяха С. А. Коррекция тревожности в процессе формирования креативности в раннем юношеском возрасте: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07. Казань, 2000. 21 с.
2. Осипова А. А. Общая психокоррекция : учеб. пособ. Москва: Сфера, 2002. 510 с.
3. Ясточкіна І. А. Психологічні чинники виникнення та корекція тривожності в ранньому юнацькому віці: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07. / НПУ імені М. П. Драгоманова. Київ, 2011. 320 с.

УДК 159.955 «71»

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МИСЛЕННЯ У МОЛОДШОМУ ШКІЛЬНОМУ ВІЦІ

Смаглюк Альона, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ

Керівник: Демчук О.О., кандидат психологічних наук, доцент

Мислення є основним ключовим аспектом психічної активної діяльності молодших школярів під час освітньо-виховного процесу. Мислення дитини займає ліву частку її свідомості, а також є засобом пізнання і сприйняття світу як людської матерії. Мислення дитини цього періоду формується на основі набутих знань, умінь та навичок і є фундаментом її самосвідомості під час навчальної діяльності.

Великий вплив на дослідження мислення зробили роботи школи гештальтпсихології. У роботах В. Келера, М. Вертгеймера, К. Дункера мислення розглядається як раптове, непередбачене колишнім досвідом і знаннями «розуміння» ситуації. Діяльність мислення полягає, на їх думку, в тому, що окремі частини проблемної ситуації переконструюються;

утворюється нове «ціле», новий «гештальт». Саме ж переконструювання відбувається завдяки раптовому охопленню – «інсайту» [1,364].

Таким чином, необхідною умовою виховання самостійної і успішної особистості є залучення її до спільної діяльності, що формує почуття радості, відчуття успіху, розвитку, руху вперед, розуміння власної цінності й індивідуальності. Загалом ця умова переважно використовується на організаційному етапі діяльності, а також на етапі педагогічної корекції і передбачає широке впровадження таких форм діяльності дітей, за яких вони зможуть оволодівати необхідними знаннями, уміннями і навичками у спеціально змодельованих ситуаціях [1,364].

У психології мислення розглядають як процес узагальненого й опосередкованого пізнання людиною предметів і явищ об'єктивної дійсності в їх істотних властивостях, зв'язках і відношеннях. Узагальнено – це результат перероблення досвіду не лише окремої людини, її сучасників, але й попередніх поколінь, а до опосередкованого пізнання людина звертається тоді, коли безпосереднє пізнання виявляється неможливим через недосконалість людських аналізаторів або недоцільність, що зумовлено складністю процесу пізнання. Фізіологічною основою мислення є тимчасові нервові зв'язки (умовні рефлекси), які виникають у межах першої та другої сигнальних систем завдяки слову. Саме слово узагальнює сигнали першої системи (відчуття, образи, уявлення), а друга – дає змогу людині абстрагуватися від конкретних властивостей, предметів та явищ, уможливаючи узагальнене міркування у формі понять, схем. Панівні другосигнальні зв'язки (сигнали сигналів) забезпечують людське мислення, основа якого – аналітико-синтетична діяльність мозку [3, 22].

Розвиток мислення людини починається з народження і продовжується все життя. Психологічні дослідження показують, що практично всі діти володіють творчим потенціалом, який ефективно розвивається під час систематичних занять. Сформовані уміння і навички діти ефективно перекосять на навчальні предмети в школі, в щоденне життя. За висновками досліджень учених звичайна людина відрізняється від відомих особистостей не відсутністю творчих можливостей, а здатністю їх виявляти, підтримувати та реалізовувати. Тому правомірним є питання про створення сприятливих умов для формування творчого мислення і розкриття творчого потенціалу кожної дитини [2, 59].

Список використаних джерел:

1. Волошин С.М. Психолого-педагогічні основи розвитку мислення у молодших школярів: теоретичний аналіз / С.М. Волошин // Молодий вчений. – 2017. №12. – С 363-366.

2. Карп`юк О. Психолого-педагогічні умови формування творчого мислення молодших школярів // Магістерський науковий вісник. – 2017. №25. – С. 58-60.
3. Клак В. О. Психологічні особливості розвитку логічного мислення дітей дошкільного віку. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»: науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, серпень 2019. № 9. С. 21–25.

УДК 159.962.21:311.038

РОЗРОБКА ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Сокотун Катерина, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ

Керівник: Демчук О.О., кандидат психологічних наук, доцент

З приводу можливості розвитку емоційного інтелекту в психології існують дві відмінні одна від одної думки:

1) емоційний інтелект – відносно стійка здатність, рівень розвитку якої обмежений механізмами спадковості, тоді як емоційні знання (вид інформації, якою емоційний інтелект оперує) відносно легко отримуються, у тому числі у процесі навчання;

2) емоційний інтелект можна і потрібно розвивати . При такому підході ЕІ може розглядатися як «репертуар емоційних компетенцій і вмій, доступних для індивіда в даний момент часу з метою того, щоб упоратися з вимогами оточення й опору його тиску» [2].

Питання про найбільш оптимальний період розвитку емоційного інтелекту є суперечливим. Існує точка зору, що сензитивним періодом для розвитку ЕІ є дитинство. Звички й уміння, які складаються в дитячому віці, сприяють формуванню системи основних синаптичних провідних шляхів у будові нервової системи і надалі насилу піддаються зміні. Проте нервові шляхи мозку продовжують розвиватися аж до середини людського життя, що означає можливість емоційного розвитку як у період юності, так і в період зрілості, що виявляється у збільшенні здатності свідомого регулювання емоцій.

Розвиток емоційного інтелекту розглядається, в основному, у двох аспектах: у плані вивчення онтогенетичних змін у здібностях до розуміння й управління емоціями і в контексті цілеспрямованої (тренінгової) дії на розвиток окремих складових ЕІ. До найбільш перспективних галузей розвитку здібностей емоційного інтелекту відносяться сфери освіти, організаційної психології, геронтопсихології, сучасних інформаційних технологій, клінічної психології [3].

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Психологічні аспекти грамотного і безпечного використання інтернету	4
Артемова О. Формування ціннісно-сислової сфери здобувачів освіти	6
Камінська О. Вплив дистанційного навчання на соціально-психологічну адаптацію першокурсників	11
Романюк В. Сигнальні системи та психогенні розлади особистості	14
Рудюк О. Дослідження особистісних цінностей суб'єктів освітнього процесу у вищій школі	16
Антонюк Н. Психологічний аналіз мотиваційної готовності дитини дошкільного віку до школи	18
Бажинська Д. Адаптаційний потенціал людини: психофізіологічні аспекти	21
Бернік А. Психологічні особливості самоефективності молоді	23
Болюх Т. Профілактика емоційного вигорання молоді	25
Вітрук Д. Психологічний аналіз креативності сучасних підлітків та юнаків	28
Галушко О. Психологічна профілактика паніки та засоби її подолання	30
Глотова М. Мобінг як фактор прояву агресивності у підлітковому віці	32
Горбатюк О. Вплив міжособистісних стосунків на вирішення конфліктних ситуацій у сучасній молоді	35
Гук В. Розвиток стресостійкості у дітей молодшого шкільного віку як необхідної складової у формуванні соціальної компетентності особистості шляхом використання методів арт-терапії	38
Доля Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	41
Зайчук Т. Виховні можливості ігрової діяльності у розвитку самостійності в дітей старшого дошкільного віку	43
Захарова Н. Теоретико-методологічні засади проблеми мотивації до лідерства у студентської молоді	46
Замківський І. Метод піскової терапії у сучасній психологічній науці	48
Калюш Р. Особливості мотиваційної сфери майбутніх психологів	55
Камінський А. Стресостійкість як професійно важлива якість психолога	57
Карпова А. Булінг в шкільних колективах: причини виникнення та методи профілактики	60
Кобзар З. Психологічні особливості емпатії студентської молоді	62
Ковтун О. Психологічні особливості поведінки підлітків у ситуаціях булінгу	64
Ковтун С. Особливості емпатійності у підлітковому віці: гендерний	

аспект.....	67
Корчак А. Психологічні особливості впливу емоційної напруги на психосоматику юнаків.....	69
Кот С. Психологічні особливості особистісної конфліктності студентської молоді.....	71
Кохно Т. Освітнє середовище як чинник розвитку стресостійкості студентів.....	73
Лапюк А. Емоційні складові стресостійкості у студентської молоді.....	75
Максимчук М. Вплив тривожності на розвиток комунікативних здібностей у підлітковому віці.....	78
Маркова І. Психологічні особливості розвитку ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	80
Мартинюк Т. Дослідження темпераменту у студентської молоді.....	83
Мартинюк Т. Тривожність та психічне здоров'я особистості.....	85
Матейук О. Емпатія як психологічне особистісне утворення.....	87
Микитюк В. Теоретичний аналіз проблеми професійного самовизначення у психологічній парадигмі.....	90
Михайлюк Ю. Чинники особистісної конфліктності і способи поведінки юнаків в ситуації міжособистісних конфліктів.....	92
Мягка О. Генезис емоційного інтелекту підлітків.....	94
Новосад Т. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців в процесі професійної підготовки у закладах вищої освіти.....	96
Онищук Д. Мотиваційні чинники розвитку креативності у майбутніх психологів.....	99
Онищук Т. Вплив сімейних конфліктів на особистісний розвиток підлітків.....	102
Подерня Н. Індивідуально-типологічні чинники формування локус контролю.....	105
Полонська В. Спілкування і розвиток особистості.....	107
Посохова Л. Психологічні особливості ціннісних орієнтацій студентської молоді.....	108
Самойдук А. Психологічні особливості соціальної емпатії особистості.....	110
Самчук І. Психологічні особливості виникнення та корекції особистісної тривожності у ранньому юнацькому віці.....	112
Смаглюк А. Особливості розвитку мислення у молодшому шкільному віці.....	114
Сокотун К. Розробка програми розвитку емоційного інтелекту.....	116
Стрихарчук М. Психологія розвитку міжособистісного спілкування.....	118
Ткачук Л. Психолого-педагогічні особливості навчальної неуспешності.....	

молодших школярів	124
Угнієва С. Психологічний аналіз тривожності у підлітків	126
Царук С. Мотивація та особливості навчальної діяльності у студентської молоді	129
Шоха Т. Психологічні чинники розвитку мотиваційної сфери в молодшому шкільному віці	131
Юсенко В. Роль комунікативної компетентності у розвитку лідерських якостей особистості	133
Зміст	137

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 15

Наукове редагування – проф.. Камінська О.В.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 7,5.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету